

Vzdělávací obor: **Výtvarná a filmová výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-VFV-002-ZV9-007

Komunikuje o uměleckých dílech minulosti a současnosti i o běžné vizuální a audiovizuální produkci s použitím oborových pojmů.

Popis úrovně **Na cestě**

- Rozlišuje mezi vybranými druhy děl výtvarné a filmové povahy – malba, kresba, grafika, socha, umění ve veřejném prostoru, architektura, hraný, dokumentární, animovaný a experimentální film (nenarativní pohyblivý obraz), příklady užitého umění vizuální a audiovizuální reklama.
- V komunikaci o díle využívá vybrané oborové pojmy (linie, tvar, barva, odstín, kontrast, kresba, malba, tempera, pastel, koláž, socha, sousoší, zátiší, portrét, krajina; celovečerní a krátký film, filmová postava, děj, příběh, animace, loutka, pohádka).

Jednoduchý rozbor filmu

Autoři materiálu: Zuzana Havelková, Petr Pláteník

Anotace

V této aktivitě žáci navazují na praxi získanou při rozborech literárních, výtvarných nebo hudebních děl. Při práci s krátkým filmem si vyzkouší některé z analytických postupů aplikovat na audiovizuální dílo. Induktivní metodou je vedeme od identifikace základních slovních, vizuálních a zvukových informací (charakteristiky postav, prostředí, čas a místo, hudba) k rozpoznávání autorského, originálního vkladu a k vlastní interpretaci filmu jako celku i významu jednotlivých složek.

Časová náročnost: 45 minut

Zadání pro žáky

Podíváme se spolu na krátký film. Uvidíme ho v průběhu hodiny dvakrát. Zkusíme si jej spolu rozebrat. Nejdřív se zaměříme na jednoduché informace. Budeme zjišťovat, čeho všeho jste si ve filmu všimli. Pak si jej pustíme znova. A zkusíme se podívat na to, jak jste filmu rozuměli. Co je pro vás důležité a proč tomu tak je.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK kulturní Umění a kultura jako prostředek komunikace KKT-UMK-000-ZV9-001	<i>Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.</i>	- využívám umělecká díla a kulturní projevy jako ilustrační materiál k podpoře učiva v různých předmětech - pomáhám žákům analyzovat a interpretovat umělecká díla a kulturní projevy
KK komunikační Porozumění KKK-POR-000-ZV9-001	<i>Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.</i>	- do výuky pravidelně zařazuji také autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení (novinové články, příspěvky na sociálních sítích, fotografie, ilustrace, mapy, schémata a diagramy, videa apod.) - pravidelně se žáky problematizují interpretaci jazykových či obrazných sdělení, diskutuji s nimi o jejich možných významech a o komunikačním záměru, kterého chtěl autor dosáhnout - vytvářím situace, při kterých jsou žáci nuceni volit mezi různě vhodnými receptivními strategiemi, např. zadáním konkrétního cíle poslechu či čtení (abstrahovat hlavní myšlenku, odpovědět na vytyčené otázky, doplnit chybějící informace, připravit poznámky pro další využití apod.) nebo vytyčením časového limitu; zpětně se žáky tento proces reflektuji

Vazba na základní gramotnosti

Název ZG Složka ZG Kód OVU	Znění OVU	Komponenty a vzdělávací strategie
ZG čtenářská a pisatelská Kritické čtení a psaní ZGC-KCP-000-ZV9-001	<i>Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.</i>	- Komponenta: autor, text a adresát: Vysvětluje, jakou si autor volí roli, do jaké pozice a do jakého vzájemného vztahu umísťuje sebe i čtenáře a jaké prostředky používá k tomu, aby dosáhl svého záměru. Využívá svou zkušenost (pisatelskou, čtenářskou nebo životní) k tomu, aby odhadl, jak by na jeho text mohli reagovat různí adresáti. - Komponenta: stanovisko autora: Vyjasní a pojmenuje i skrytější autorovo stanovisko. Zdůvodňuje, zda a proč autorovo stanovisko přijímá, nebo odmítá, navrhuje a formuluje jiný, vyváženější pohled na věc. - Komponenta: účinek formy a uspořádání textu: Posuzuje, jak uspořádání textu (např. druh, žánr, kompozice, použitý slovník, grafické prvky) i jeho jednotlivé části (např. odstavec, sloka, název, ilustrace) přispívají k pochopení jeho významu a jak ovlivňují čtenářovy emoce nebo názory.

Metodický komentář pro učitele

- Jedná se o aktivitu zařazovanou někdy na úvod tematického bloku věnovaného rozboru uměleckých děl.
- Má silný motivační potenciál, protože obsahuje otázky, které dokážou bez problémů zodpovědět všichni žáci. Budujeme a posilujeme v nich pocit, že jednoduchý rozbor filmu (ale třeba i literárního díla) zvládne každý.
- Zpočátku žáci samozřejmě pracují pod vedením tutora/učitele, cílem ale je, aby rozboru byli žáci schopní sami a stala se z toho pro ně i určitá forma zábavy.
- Vhodné je zvolit krátký film, do 10 minut délky.
- Řadu krátkých filmů, se kterými jde pracovat v hodině, najdete kupříkladu na webu FAMU Films nebo na streamovací platformě TV Minor.
- Před hodinou musí učitel film nejlépe několikrát zhlédnout, seznámit se s ním podrobněji a rozebrat si jej.
- Jelikož má jít o úvodní, nenáročnou aktivitu pro žáky, není nutné se zaměřovat výhradně na filmové prvky. Řada otázek může souviset s filmovým obrazem, charakterem postav, výstavbou děje, autorským záměrem. Což jsou všechno kategorie, kterým se žáci věnovali ve výuce jiných oborů.
- Vhodné je zařazovat jiné metody práce, než je převažující řízená diskuse, žáci mohou například přehrát alternativní vyznění některé ze scén, předabovat film, debatovat nad hlavním sdělením filmu atd.

Popis ověřování

Učitel sleduje, zda žák:

- uplatňuje vědomosti a dovednosti z jiných oborů při rozboru filmového díla;
- rozumí základním oborovým pojmům a správně je používá.

Učitel vede žáky k:

- vnímání filmového díla jako souboru různě významných, provázaných informací;
- vyjadřování vlastních názorů, myšlenek a postojů;
- respektování názorů, myšlenek a postojů druhých lidí.

Ukázka řešení

Příklad prezentace vytvořené pro učební jednotku věnovanou jednoduchému filmovému rozboru:

https://www.canva.com/design/DAGmqaktlRI/IsEiL1z5NrnZhdjCTC2lRg/edit?utm_content=DAGmqaktlRI&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton